

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 8/18
Люксембург, 25 януари 2018 г.

Решение по дело C-473/16
F/Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Търсецо убежище лице не може да бъде подложено на психологически тест, за да се определи сексуалната му ориентация

Всъщност извършването на такъв тест представлява несъразмерна намеса в личния живот на молителя

През април 2015 г. нигерийски гражданин подава молба за убежище пред унгарските органи, като изтъква, че се опасява от преследване в страната си по произход поради своята хомосексуалност. Макар унгарските органи да приемат, че в декларациите на същото лице не се откриват противоречия, те отхвърлят молбата с мотива, че психологическата експертиза, която са назначили, за да изследват личността на молителя, не е потвърдила твърдяната от него сексуална ориентация.

Търсещото убежище лице подава жалба срещу това решение пред унгарските юрисдикции, като поддържа, че психологическите тестове в рамките на разглежданата експертиза сериозно засягат неговите основни права, без да позволяват да се прецени правдоподобно сексуалната му ориентация.

Сезиран със спора, Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Съд по административни и трудови спорове Сегед, Унгария) отправя до Съда въпрос дали е възможно за унгарските органи да преценят декларациите на търсецо убежище лице относно сексуалната му ориентация, като се основават на психологическа експертиза. В случай че Съдът даде отрицателен отговор на първия въпрос, запитващата юрисдикция иска да се установи и дали все пак съществуват методи на експертиза, които националните органи могат да използват, за да проверят истинността на твърденията, представени в рамките на молба за убежище, основаваща се на опасност от преследване поради сексуалната ориентация.

В постановеното днес решение Съдът най-напред констатира, че Директивата относно условията за предоставяне на статут на бежанец¹ **позволява на националните органи да назначат експертиза** при разглеждането на молба за убежище, за да се определи с по-голяма точност действителната нужда на молителя от международна закрила. Въпреки това **условията за евентуално прибегване до експертиза трябва да са съобразени с основните права**, закрепени в Хартата на основните права на Европейския съюз, каквито са правото на зачитане на човешкото достойнство и правото на зачитане на личния и семейния живот.

В този контекст не е изключено при преценката на декларациите на търсецо убежище лице относно сексуалната му ориентация някои форми на експертиза да се окажат полезни за оценяване на представените в молбата факти и обстоятелства и да могат да бъдат извършени, без да се засягат основните права на молителя. В това отношение обаче Съдът подчертава, че при преценката на декларациите на молител относно сексуалната му ориентация националните органи и юрисдикции **не могат да основават решението си**

¹ Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9).

само на изводите от експертно заключение и не трябва да бъдат обвързани от тези изводи.

По-нататък Съдът констатира, че в случай че извършването на психологическа експертиза, за да се прецени действителната сексуална ориентация на търсецо убежище лице, е разпоредено от националните органи, отговарящи за разглеждането на молбата, подложеното на такава експертиза лице е в положение, при което бъдещето му зависи в голяма степен от решението на тези органи по неговата молба. Освен това евентуален отказ на молителя да се подложи на въпросните тестове може да представлява важен елемент, на който националните органи ще се основават, за да преценят дали лицето е подкрепило молбата си с достатъчно доказателства.

Следователно, дори извършването на такива тестове да е формално обусловено от изразяването на съгласие от съответното лице, това съгласие не е непременно свободно, тъй като е наложено под натиска на обстоятелствата, в които се намира търсещото убежище лице. При тези обстоятелства обаче **прибягването до психологическа експертиза за определяне на сексуалната ориентация на молителя представлява намеса по отношение на правото на това лице на зачитане на личния му живот.**

Що се отнася до въпроса дали тази намеса в личния живот може да се обоснове с целта да се съберат необходимите елементи, за да се прецени действителната нужда на молителя от международна закрила, Съдът подчертава, че експертиза може да се допусне само ако се основава на достатъчно надеждни методи, аспект, по който Съдът не следва да се произнася, но това обстоятелство е оспорено от Комисията и от няколко правителства. Впрочем Съдът констатира, че **влиянието на такава експертиза върху личния живот е несъразмерно спрямо посочената цел.** По този въпрос Съдът отбелязва по-специално, че **тази намеса е особено тежка, тъй като нейното предназначение е да даде представа за най-интимните страни от живота на молителя.**

Съдът отбелязва и че **не е необходимо** извършването на психологическа експертиза за определяне на сексуалната ориентация на търсецо убежище лице, за да се прецени истинността на декларациите на молителя за сексуалната му ориентация. В това отношение Съдът подчертава, че по силата на Директивата, в случай че сексуалната ориентация на молителя не е подкрепена с документи, **националните органи, които трябва да разполагат с компетентни служители, могат да се основават, наред с други, на непротиворечивостта и достоверността на декларациите на съответното лице.** Впрочем надеждността на тази експертиза е в най-добрия случай ограничена, така че ползата ѝ за целите на преценката на истинността на декларациите на търсецо убежище лице може да бъде поставена под съмнение, по-специално когато, какъвто е конкретният случай, в декларациите на молителя не се съдържат противоречия.

При тези обстоятелства Съдът заключава, че **прибягването до психологическа експертиза, за да се прецени действителната сексуална ориентация на търсецо убежище лице, не е в съответствие с Директивата, тълкувана с оглед на Хартата².**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ +352 43 03 42 93

² Член 7.

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106